

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 4Asan/15/2020
Identifikačné číslo spisu: 7018200992
Dátum vydania rozhodnutia: 2. februára 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: JUDr. Jana Hatalová PhD.
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:7018200992.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Mariána Fečíka (sudca spravodajca) a JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M, v právnej veci žalobcu: E. E. B., narodený X.X.XXXX, trvale bytom U. Č.. XXX/X, XXX XX R., zastúpený: JUDr. Valéria Vassová, advokátka, Pribinova 2246/2, 075 01 Trebišov, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 812 72 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. SPOU-PO-PK-88/2018 z 26.9.2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 1S/188/2018-65 z 28.5.2020, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamieta.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania **n e p r i z n á v a**.

Odôvodnenie

Odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania

1. Personálnym rozkazom generálneho tajomníka služobného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 26 z 18.7.2018 (ďalej aj ako „prvostupňové rozhodnutie“) podľa ustanovenia § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 73/1998 Z.z.“) bol žalobca prepustený zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka Policajného zboru (ďalej len „PZ“), ktorú vykonával vo funkcii referent (6219) Útvary policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru (ďalej len „ÚPZ ÚHCP P PZ“) s tým, že jeho služobný pomer končí podľa ustanovenia § 194 ods. 3 zákona č. 73/1998 Z.z., dňom doručenia rozhodnutia.

2. V zmysle odôvodnenia prvostupňového rozhodnutia žalobca svojím konaním porušil služobnú prisahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere

príslušníka PZ by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Konanie žalobcu spočívalo v tom, že dňa 12.3.2018 v čase o 15.35 hod. mimo výkonu štátnej služby viedol pod vplyvom alkoholu po štátnej ceste 1/79 v úseku medzi obcou Veľaty a mestom Trebišov osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia, ev. č. Q. XXXDF. Pri prejazde ľavotočivej zákruty z presne nezistených príčin prešiel vpravo mimo vozovku, následne v šmyku do protismeru, kde zišiel do trávinatej priekopy a odtiaľ opakovaným prevrátaním vozidla skončil v poli. V rámci šetrenia dopravnej nehody bol žalobca v čase o 15.59 hod. podrobený dychovej skúške na prítomnosť alkoholu v dychu meracím prístrojom AlcoQuant 6020 plus číslo A09153 s výsledkom 0,86 mg/l (v prepočte približne 1,79 ‰) a pri vykonanej opakovanej dychovej skúške v čase o 16.42 h bol výsledok 0,77 mg/l (v prepočte približne 1,6 ‰).

3. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že skutkový stav bol zistený na základe nasledovných dôkazov: hlásenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, SKIS, úrad inšpekčnej služby - odbor inšpekčnej služby Východ Košice ČVS:SKIS-13/OISV-SV-2018 o vznesení obvinenia z 9.4.2018, upovedomenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídium PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce o začatí konania vo veci vo veci prepustenia zo služobného pomeru príslušníka PZ z 10.4.2018, vyjadrenie k disciplinárnemu konaniu z 16.4.2018, sťažnosť z 13.4.2018 voči uzneseniu ČVS:SKIS-13/OISV-SV-2018 z 4.4.2018, úradný záznam PPZ- HCP-SE-2018/025096-005 z 23.5.2018 k výpovedi svedkyne C. P., úradný záznam PPZ-HCP-SE-2018/025096-006 z 23.5.2018 k výpovedi svedka E. P., úradný záznam PPZ-HCP-SE-2018/025096-007 z 23.5.2018 k výpovedi svedka H. C., úradný záznam PPZ-HCP-SE-2018/025096-008 z 28.5.2018 k výpovedi svedka E. P., zápis o dychovej skúške ČVS:SKIS-13/OISV-SV-2018 z 12.3.2018, certifikát overenia analyzátoru dychu č. 1667/321.08/17 z 12.3.2018, výsledok toxikologického vyšetrenia ČVS:SKIS-13/OISV-SV-2018 metódou plynovej chromatografie z 14.3.2018, úradný záznam ORPZ-TV-ODI-125/2018 o zaistení z 12.3.2018, znalecký posudok ČES:PPZ-KEU-KE-EXP-2018/602 vo veci prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa ustanovenia § 289 Trestného zákona <aspi://module='ASPI'&link='300/2005%20Z.z.%2523289'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, dopravná nehoda na štátnej ceste 1/79 v úseku medzi obcou Veľaty a mestom Trebišov dňa 12.3.2018, na základe objednávky ČVS:SKIS-13/OISV-SV-2018 Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, SKIS, úrad inšpekčnej služby - odbor inšpekčnej služby Východ Košice vyhotovený Kriminalistickým a expertíznym ústavom PZ, odbor prírodovedného skúmania a kriminalistickej identifikácie Košice, záznam dopravnej nehody ČVS:SKIS-13/OISV-SV-2018 z 13.3.2018 s fotodokumentáciou, osobná evidenčná karta príslušníka PZ, prehľad o odmenách a trestoch, prehľad o disciplinárnych odmenách a disciplinárnych opatreniach, zápisnice o preškolení príslušníkov PZ z rozkazov ministra vnútra Slovenskej republiky č. 2002 o úlohách na zvýšenie disciplíny príslušníkov PZ, odborná príprava o úlohách na zamedzenie protiprávneho konania príslušníkov PZ v súvislosti s používaním alkoholu alebo iných návykových látok, zhodnotenie služobnej činnosti PPZ-HCP-SE-2018/025096-009 z 1.6.2018, oznámenie o zotrvaní v služobnom pomere z 1.6.2018, návrh na prepustenie zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka PZ podľa ustanovenia § 192 ods. 1 písm. e) zákona č.73/1998 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='73/1998%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> z 4.6.2018, žiadosť na prerokovanie a zaujatie stanoviska Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia PZ, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce vo veci návrhu na prepustenie zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka PZ adresovaná Základnej organizácii OZP č. 10-12 pri OR PZ Trebišov z 4.6.2018, predvolania PPZ-HCP-SE-2018/025096-012 a PPZ-HCP-SE-2018/025096-013PZ k oboznámeniu s návrhom na prepustenie zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka z 11.6.2018, súhlasné stanovisko Základnej organizácie OZP č. 10-12 pri OR PZ Trebišov OZ-1-02/KE6-2018 vo veci prepustenia zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka PZ z 12.6.2018, oboznámenie sa s návrhom prepustenia zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka PZ UPZC PPZ-HCP-SE-2018/025096-014 z 20.6.2018, návrhy z 22.6.2018 a úradný záznam zástupcu riaditeľa UPZC PPZ- HCP- SE-2018/025096-016 k návrhom z 26.06.2018.

4. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom namietal neplatnosť napadnutého rozhodnutia vzhľadom na to, že skutočnosti, ktoré sa mu kladú za vinu, sú voči jeho osobe nedôvodné a neboli mu dostatočne preukázané. Namietal aj to, že nadriadený orgán a

ani orgán, ktorý prvostupňové rozhodnutie vydal, sa nevysporiadali so všetkými jeho námietkami, uplatnenými pred jeho nadriadeným, ktoré spočívajú v porušení jeho základných práv na spravodlivý proces. Žalobca zároveň spochybnil spôsob získavania dôkazov zo strany nadriadeného z dôvodu, že mu bola odňatá možnosť riadne a včas uplatňovať jeho zákonné práva ako účastníka konania. Predovšetkým namietal postup nadriadeného pri vykonávaní úradných záznamov o výpovediach svedkov, keďže sú podľa jeho názoru nezákonné a nepoužiteľné v personálnom konaní proti jeho osobe. Žalobca zotrval na svojej nevine a ďalej namietal, že dňa 12.3.2018 neriadil predmetné motorové vozidlo. Uviedol, že v celom dokazovaní nebol voči nemu zachovaný zákonný procesný postup, ktorý by viedol k zisteniu skutočnej pravdy a prvostupňové rozhodnutie považoval za vykonštruované, účelové a nezákonné. Na základe uvedeného, tvrdil, že za danej procesnej situácie nebolo možné voči nemu použiť ustanovenie § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z. Podľa žalobcu v konaní absentovalo vykonanie iných dôležitých dôkazov zo strany nadriadeného, čím boli porušené jeho ľudské práva a základné slobody podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

5. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej aj ako „druhostupňový orgán“) rozhodnutím č. SPOU-PO-PK-88/2018 z 28.9.2018 (ďalej aj ako „rozhodnutie žalovaného“) odvolanie žalobcu podľa § 243 ods. 4 zákona č. 73/1998 Z.z. zamietlo a napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdilo. Rozhodnutie odôvodnilo tým, že prvostupňový správny orgán riadne vyhodnotil dôkazy a správne posúdil konanie žalobcu ako porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, ktoré napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty prepustenia zo služobného pomeru podľa ustanovenia § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z.

II. Konanie pred krajským súdom

6. Žalobca sa včas podanou správnu žalobou doručenu 5.11.2018 Krajskému súdu v Košiciach a týmto postúpenou 10.12.2018 Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného a vrátenia mu veci na ďalšie konanie.

7. Žalobca vo svojej žalobe namietal predovšetkým nasledovné:

- rozhodnutia žalovaného je nezákonné z dôvodu, že mu nebolo umožnené zúčastniť sa na procesných úkonoch v dňoch 12.4.2018, 23.5.2018 a 28.5.2018 a klásť svedkom otázky a konfrontovať ich s nimi, čím došlo k zásahu do jeho práv na obhajobu. Následkom toho zároveň nebol zistený skutkový stav veci, najmä neboli zistené rozhodné okolnosti svedčiace v jeho prospech, čím sa stalo rozhodnutie žalovaného nepreskúmateľné pre svoju nezrozumiteľnosť,
- na vyjadrenie sa k návrhu na prepustenie mu bola určená príliš krátka lehota v dĺžke dvoch dní,
- že sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania, ktorým by porušil základné povinnosti príslušníka PZ, a to porušenie prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom tak, že by jeho ponechanie v služobnom pomere bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby,
- správne orgány nezadovážili dostatok skutkových podkladov a dôkazov v súlade s ustanovením § 238 zákona č. 73/1998 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='73/1998%20Z.z.%2523238'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, neexistuje jediný dôkaz o tom, že by sa pri výkone pracovnej činnosti dopustil konania, ktoré by mohlo byť charakterizované ako zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti,
- nebol preukázaný žiadny dôvod, ktorým by jeho ponechanie v služobnom pomere bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, predovšetkým záujmu na svedomitom plnení základných povinností na dôslednom dodržiavaní služobnej disciplíny, nakoľko doposiaľ nikdy žiadnu disciplínu neporušil a nikdy ani nemal vykázaný žiadny nedostatok vo svojej služobnej činnosti,
- predmetné motorové vozidlo v daný deň neriadil a bol iba spolujazdcom. Naopak, v prípade, ak by predmetné motorové vozidlo riadil, tak by v rozpore s odborným vyjadrením mal prejsť celkom 15 km po ceste I. triedy počas frekventovanej špičky a prešiel by aj veľký kruhový objazd, čo je absolútne neakceptovateľné, že by v tomto stave dokázal vykonať,

- neboli kumulatívne splnené dve zákonné podmienky pre prepustenie zo služobného pomeru príslušníka PZ v zmysle § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z.

8. Žalovaný sa vyjadril k správnej žalobe písomným podaním doručeným krajskému súdu 9.4.2019 zhodne s odôvodnením prvostupňového ako aj žalovaného rozhodnutia a v nadväznosti na všetky žalobcom namietané skutočnosti navrhol žalobu v plnom rozsahu zamietnuť.

9. Krajský súd v Bratislave po preskúmaní rozhodnutia žalovaného dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná a rozsudkom č.k. 1S/188/2018-65 z 28.5.2020 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) ju zamietol a žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd takto rozhodol bez nariadenia pojednávania postupom podľa ustanovenia § 137 <aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523137'&ucin-k-dni='30.12.9999'> ods. 4 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) dňa 28.05.2020, nakoľko žalobca a ani žalovaný nežiadali nariadiť pojednávanie (§ 107 <aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523107'&ucin-k-dni='30.12.9999'> ods. 2 SSP).

10. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajský súd uviedol nasledovné:

- k námietke žalobcu, že bolo porušené jeho právo na obhajobu, a to z dôvodu, že mu nebolo umožnené zúčastniť sa na procesných úkonoch a to klásť svedkom otázky a konfrontovať ich s nimi, krajský súd skonštatoval, že žalobcov nadriadený nemal zákonnú povinnosť mu oznamovať vykonávanie všetkých úkonov, nakoľko sa nejednalo o trestné konanie,
- žalobcovi bola daná možnosť vyjadriť sa k začatiu konania vo veci jeho prepustenia zo služobného pomeru príslušníka PZ a počas celého konania mohol navrhovať na podporu svojich tvrdení dôkazy, ako aj oboznamovať sa s nimi a taktiež nahliadať do administratívneho spisu,
- k námietke žalobcu ohľadom krátkosti lehoty na vyjadrenie sa k návrhu jeho prepustenia krajský súd uviedol, že táto lehota bola vzhľadom na rozsah spisového materiálu dostatočne primeraná,
- k námietke žalobcu o vykonaní dôkazov nezákonným spôsobom krajský súd uviedol, že nadriadený v konaní o jeho prepustení zo služobného pomeru príslušníka PZ postupoval zákonným spôsobom, keď vykonal vlastné dokazovanie výpoveďami svedkov, vyjadrením žalobcu a znaleckým posudkom. Týmito dôkazmi mal krajský súd nesporne preukázané protiprávne konanie žalobcu, pretože z výpovedí priamych svedkov (C. P., E. P., H. C. a E. P.) jednoznačne vyplynulo, že motorové vozidlo riadil žalobca a že nemal žiadneho spolujazdca,
- v konaní nebolo sporné, že žalobca bol v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu, čo bolo preukázané certifikátom overenia analyzátora jeho dychu č. 1667/321.08/17 z 12.3.2018 a výsledkom toxikologického vyšetrenia ČVS:SKIS-13/OISV-SV-2018 metódou plynovej chromatografie z 14.3.2018,
- okolnosti, ktoré zakladali zákonný dôvod na prepustenie žalobcu zo služobného pomeru príslušníka PZ, boli v konaní jednoznačne preukázané,
- k námietke žalobcu, že v správnom konaní boli použité dôkazy z trestného konania, krajský súd podotkol, že konanie vo veci prepustenia zo služobného pomeru príslušníka PZ je samostatným konaním, ktoré nemá povahu sankcie, ale je následkom určitého správania policajta. Sankciu za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti nie je možné stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou,
- k námietke žalobcu, že pri prepustení je správny orgán povinný prihliadať na osobu policajta, jeho hodnotenia a plnenie pracovných úloh, krajský súd uviedol, že svedomité plnenie služobných povinností a dôsledné dodržiavanie služobnej disciplíny je základnou povinnosťou každého príslušníka PZ, a preto ním nemožno ospravedlniť jeho konanie. Toto je o to závažnejšie, že sa ho žalobca dopustil aj napriek tomu, že bol s internými predpismi pravidelne preškoľovaný,
- k námietke žalobcu, že v konaní neboli kumulatívne splnené dve zákonné podmienky, a to porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti žalobcom zvlášť hrubým spôsobom a ponechanie žalobcu v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, krajský súd skonštatoval, že sa s ňou nemožno stotožniť, pretože príslušník PZ sa pri vzniku služobného pomeru zaväzuje, že bude čestný, statočný a disciplinovaný, svoje sily a schopnosti vynaloží na to, aby chránil práva občanov ich bezpečnosť a verejný poriadok a to aj s nasadením vlastného života a bude sa riadiť ústavou,

ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, pričom poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3 Sžo/175/2015 a sp.zn. 6 Sžo/26/2011.

III. Konanie na kasačnom súde

A)

11. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca (ďalej aj „sťažovateľ“) včas kasačnú sťažnosť, v ktorej navrhol zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie, resp. zmenu rozhodnutia krajského súdu spočívajúcu v zrušení rozhodnutia žalovaného. Kasačnú sťažnosť sťažovateľ podal z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP, pretože krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

12. Konkrétne pochybenia krajského súdu sťažovateľ vymedzil v sťažnostných bodoch obdobne ako v žalobných bodoch správnej žaloby, pričom namietal predovšetkým nasledovné:

- krajský súd mal konanie prerušiť do právoplatného skončenia trestného konania proti sťažovateľovi, svedkovia nemohli byť vypočúvaní skôr, než boli vypočutí v trestnom konaní, pričom doposiaľ neukončené trestné konanie voči sťažovateľovi viedol nezákonný orgán - inšpekčná služba Ministerstva vnútra Slovenskej republiky,
- sťažovateľ nemal možnosť byť pri výsluchoch svedkov a klásť im otázky, čím boli porušené jeho procesné práva a súčasne tieto svedecké výpovede sú účelové, protichodné a klamlivé, zároveň tým sťažovateľovi nebolo umožnené navrhovať dôkazy a obhajovať sa a správne orgány nezistili skutočný stav veci,
- konania, ktoré sa mu kladie za vinu, sa nedopustil (motorové vozidlo neriadil) a zároveň sa nejednalo o porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti pri výkone pracovnej činnosti,
- podľa odborného vyjadrenia E.. A. J. č. 27/2018 pri zistenom stupni opitosti by nebolo možné, aby v čase dopravnej špičky prešiel cca 15 km, čo dokazuje jeho tvrdenie, že motorové vozidlo neriadil,
- v určenej dvojdňovej lehote sa z dôvodu jej krátkosti nebolo možné riadne vyjadriť k návrhu na jeho prepustenie zo služobného pomeru príslušníka PZ,
- neboli kumulatívne splnené dve zákonné podmienky pre prepustenie zo služobného pomeru príslušníka PZ v zmysle § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z., a to porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti žalobcom zvlášť hrubým spôsobom a ponechanie žalobcu v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, pričom vo vzťahu k prvej podmienke nebol náležite zistený skutkový stav a pri druhej podmienke správne orgány a ani krajský súd neuviedli žiadny dôvod, prečo by sťažovateľovo zotrvanie v služobnom pomere malo byť na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby,
- krajský súd rozhodol bez nariadenia pojednávania, pričom jeho vykonanie bolo potrebné a tým došlo k zásahu do sťažovateľových procesných práv.

B)

13. Žalovaný vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zotrval na svojich tvrdeniach z napadnutého rozhodnutia a z vyjadrenia ku správnej žalobe a stotožniac sa s napadnutým rozhodnutím krajského súdu navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť.

IV. Právny názor kasačného súdu

14. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky začal vykonávať svoju činnosť od 1.8.2021 (§ 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Výkon súdnictva prešiel z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky od 1.8.2021 vo všetkých veciach, v ktorých je od 1.8.2021 daná právomoc Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (čl. 154g ods. 4 a 6 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejednávaná vec bola pôvodne predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a bola jej pridelená sp. zn.

4Asan/15/2020. Od 1.8.2021 je na konanie v tejto veci príslušný Najvyšší správny súd Slovenskej republiky. Vec bola náhodným výberom pridelená kasačnému senátu 1S Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, ktorý o nej rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia pod pôvodnou spisovou značkou.

15. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP <aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523438'&ucin-k-dni='30.12.9999'>) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP <aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523439'&ucin-k-dni='30.12.9999'> preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal žalobca - sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 SSP <aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523443'&ucin-k-dni='30.12.9999'>), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, pričom pri svojom rozhodovaní bol vedený nasledujúcimi právnymi úvahami.

16. V danej veci sa jedná o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov, ktorými bol sťažovateľ prepustený zo služobného pomeru príslušníka PZ. Prepustenie bolo vykonané s odkazom na § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z. ako následok porušenia služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pričom ako predmetné porušenie bolo klasifikované príslušné konanie sťažovateľa, ktorý dňa 12.3.2018 v čase o 15.35 hod., mimo výkonu štátnej služby viedol pod vplyvom alkoholu po štátnej ceste 1/79 v úseku medzi obcou Veľaty a mestom Trebišov osobné motorové vozidlo a pri prejazde ľavotočivej zákruty z presne nezistených príčin prešiel vpravo mimo vozovku, následne v šmyku do protismeru, kde zišiel do trávinatej priekopy a odtiaľ opakovaným prevrátením vozidla skončil v poli.

17. Podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z. „Policajt sa prepustí zo služobného pomeru, ak porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby.“

Podľa § 193 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z. „Policajtovi musí byť daná možnosť vyjadriť sa k návrhu na prepustenie zo služobného pomeru z dôvodu uvedeného v § 192 ods. 1 písm. e), navrhovať dôkazy a obhajovať sa.“

18. Prepustenie zo služobného pomeru je v danom prípade v podstate následkom predchádzajúceho protiprávneho konania sťažovateľa. Jedná sa pritom o následok majúci primárne pracovnoprávnu povahu i keď v širšom ponímaní táto spĺňa aj povahu sankcie za iné protiprávne konanie v zmysle § 194 ods. 1 SSP. Vzhľadom na úplne odlišný normatívne chránený objekt (porovnaj Baricová, J., Fečík, M., Števec, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava : C. H. Beck, 2018, 993 s.) bolo v danom prípade nesporné, že trestné konanie a konanie vo veci prepustenia príslušníka PZ zo služobného pomeru neboli v takom vzájomnom pomere, ktorý by medzi nimi predstavoval prekážku ne bis in idem. Inými slovami obe konania majú samostatný charakter a preto neobstojí záver sťažovateľa, podľa ktorého trestné konanie predstavuje v danom prípade „základné“ konanie, od výsledku ktorého sa následne má odvíjať priebeh konania vo veci prepustenia príslušníka PZ zo služobného pomeru. Normatívne ustanoveným dôvodom prepustenia v zmysle § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z. totiž nie je spáchanie trestného činu, ale porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom. Vo vzťahu k predmetnej veci nie je pritom podstatné to, či sa sťažovateľ vedením motorového vozidla pod vplyvom alkoholu a následnou dopravnou nehodou dopustil trestného činu, ale to, že takýto skutok možno vyhodnotiť ako porušenia služobnej prísahy a služobnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom. To znamená, že správne orgány a ani krajský súd neboli povinní prerušiť svoje konania do skončenia trestného konania. Jedine, ak by v čase rozhodovania správnych orgánov bolo trestné konanie už skončené, malo by príslušné rozhodnutie záväzný charakter aj pre rozhodovanie správnych orgánov v zmysle § 238a zákona č. 73/1998 Z.z., prípadne aj správnych súdov (§ 131 SSP). Sťažnostná námietka, v zmysle ktorej mal krajský súd konanie prerušiť až do rozhodnutia v trestnom konaní, je preto nedôvodná. Rovnako nesprávny bol aj záver sťažovateľa o tom, že v administratívnom konaní mohli byť svedkovia

vypočutí až po ich vypočutí v trestnom konaní. Takáto úprava totiž nevyplýva zo žiadneho ustanovenia zákona č. 73/1998 Z.z. a ani Trestného poriadku. Právne irelevantné je aj sťažovateľovo namietanie týkajúce sa postavenia Úradu inšpekčnej služby v trestnom konaní, pretože predmetom rozhodovania v danej veci nie je preskúmavanie zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní.

19. Konanie vo veci prepustenia príslušníka PZ zo služobného pomeru predstavuje konanie vo veciach služobného pomeru, ktoré je upravené v § 231 až § 248 zákona č. 73/1998 Z.z. Jedná sa o osobitný druh administratívneho konania v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) SSP, na ktorý sa subsidiárne nevzťahuje (okrem výkonu rozhodnutia) všeobecný predpis o správnom konaní (§ 247a zákona č. 73/1998 Z.z.), t.j. zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Zákon pre toto konanie neustanovuje (obligatórne) uskutočnenie ústneho pojednávania. Dôkazy, ktoré možno v konaní vykonať, sú vymedzené demonštratívne a príkladmo v § 238 ods. 1 a 2 zákona č. 73/1998 Z.z. Zákon explicitne neustanovuje za dôkaz výsluch svedka, ako je tomu v § 34 ods. 2 a § 35 správneho poriadku, ale hovorí o výpovedi a vyjadrení. Pod takýmito pojmi možno preto akceptovať aj zaznamenanie výpovede svedkov vo formálnej podobe úradných záznamov. Tieto boli pritom okrem svedka podpísané aj dvomi príslušníkmi PZ, z ktorých jeden bol spracovateľom úradného záznamu. Pokiaľ sťažovateľ namietal účelovosť a klamlivosť týchto výpovedí, jednalo sa o všeobecné a ničím konkrétnym nepodložené tvrdenie. Rovnako tomu bolo aj pri námietke protichodnosti, pretože kasačný súd rozpor medzi danými výpoveďami nezistil. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ nebol prítomný pri daných výpovediach, neznamená bez ďalšieho, že došlo k zásahu do jeho procesných práv. Zákon č. 73/1998 Z.z. totiž správne orgánu nestanovuje povinnosť zabezpečiť prítomnosť účastníka konania na danom úkone. Implicitne možno uvažovať nad tým, že opakovaný výsluch svedka, resp. konfrontácia vrátane pripustenia otázok účastníka konania by boli namieste v prípade „nejasnej“ dôkaznej situácie, resp. existencie rozporov medzi jednotlivými dôkazmi. O takýto prípad sa však v danej veci nejednalo. Sťažovateľ sa síce neustále bránil tým, že motorové vozidlo neriadil, ale na podporu svojich tvrdení nepredložil žiaden relevantný dôkaz a ani neoznačil osobu, ktorá mala motorové vozidlo riadiť. Naopak zo svedeckých výpovedí jednoznačne vyplynulo, že to bol práve sťažovateľ, kto bol vodičom a tento záver bol podporený aj znaleckým dokazovaním týkajúcim sa analýzy DNA. V tomto smere neobstojí ani námietka sťažovateľa s odkazom na odborné vyjadrenie E.. A. J.P. č. 27/2018, že v zistenom stave opitosti by nebol spôsobilý prejsť cca 15 km v čase dopravnej špičky. Z daného odborného vyjadrenia totiž nevyplýva absolútna nemožnosť viesť motorové vozidlo, resp. záver, že opitý vodič by s ním musel mať dopravnú nehodu bezprostredne po začatí jazdy. V odbornom vyjadrení bol totiž prezentovaný záver, že „v tomto stupni opitosti vo všeobecnosti dochádza k výrazným poruchám videnia, pozornosti, orientácie a koordinácie pohybov, čo znemožňuje bezpečné riadenie motorového vozidla“, pričom vodič trpí následne uvedenými symptómami. Z predmetnej citácie je teda zrejmé, že závery odborného vyjadrenia majú všeobecný charakter a predpovedajú elementárnu nemožnosť riadenia motorového vozidla, ktorá nakoniec aj bola v skutočnosti potvrdená dopravnou nehodou sťažovateľa.

20. Pokiaľ sťažovateľ namietal krátkosť dvojdňovej lehoty danej mu na vyjadrenie sa k návrhu na prepustenie zo služobného pomeru, je k tomu potrebné uviesť, že zákon v § 193 ods. 2 zákona č. 73/1998 Z.z. dĺžku lehoty v takomto prípade neustanovuje. Jej určenie je preto v diskrečnej právomoci správneho orgánu, pričom vzhľadom na povahu veci a rozsah administratívneho spisu možno zhodne s krajským súdom skonštatovať, že táto lehota bola primeraná. Nakoniec sťažovateľ sa mohol k veci vyjadrovať v plnom rozsahu aj v následne prebiehajúcim administratívnom konaní.

21. Sťažovateľ tiež namietal, že v jeho prípade neboli kumulatívne splnené dve zákonné podmienky pre jeho prepustenie zo služobného pomeru vyplývajúce z § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z.z. Prvou podmienkou v prípade sťažovateľa bolo porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom. V tejto súvislosti sťažovateľ namietal predovšetkým to, že správnymi orgánmi nebol náležite zistený skutkový stav, keďže on motorové vozidlo neriadil a súčasne sa nejednalo o pochybenie pri výkone pracovnej činnosti. Opätovne je potrebné poukázať na to, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že to bol práve sťažovateľ, kto pod vplyvom alkoholu viedol motorové vozidlo a zapríčinil dopravnú nehodu. Pre naplnenie predmetnej podmienky

prepustenia je pritom irelevantné, že sa daného konania sťažovateľ dopustil mimo výkonu pracovnej činnosti, pretože kvalifikácia porušenia služobnej prísahy a služobnej povinnosti nie je viazaná len na výkon služobnej činnosti policajta. Súčasťou služobnej prísahy policajta v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. je aj sľub byť čestný, statočný a disciplinovaný a riadiť sa právnymi predpismi, pričom vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu predstavuje vo vzťahu k možným následkom nielen spoločensky vysoko nebezpečné konanie ale i hrubé porušenie zákona. Vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu aj mimo času služby je pritom internými predpismi PZ (časť I bod 3 rozkazu ministra vnútra Slovenskej republiky č. 2/2002) definované ako porušenie služobnej povinnosti. Vo vzťahu k druhej podmienky prepustenia spočívajúcej v tom, že by ponechanie sťažovateľa v služobnom pomere bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby, možno skonštatovať, že i táto bola naplnená a v tomto smere sa možno stotožniť s jej posúdením tak zo strany žalovaného ako i krajského súdu. I pri zohľadnení dovtedajšieho bezproblémového a svedomitého plnenia si služobných povinností zo strany sťažovateľa jeho jazda motorovým vozidlom v silnom stupni opitosti a následná dopravná nehoda predstavujú taký zásah do dôvery v čestnosť, statočnosť a disciplinovanosť sťažovateľa, ktorý znemožňuje zotrvanie v štátnej službe príslušníka PZ. Je neprípustné, aby v štátnej službe príslušníka PZ zotrval ten, kto bol riadne oboznámený s tým, že vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu sa považuje za hrubé porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti a napriek tomu sa takéhoto protiprávneho konania úmyselne dopustil. Pokiaľ má na jednej strane príslušník PZ u iných zabezpečovať rešpektovanie zákonnosti, nemôže súčasne sám túto hrubo porušovať. Akceptácia takéhoto konania by súčasne mala za následok obavu zo zníženia úrovne disciplíny aj u ostatných policajtov. Takéto riziko poklesu dôveryhodnosti PZ ako i disciplinovanosti jeho príslušníkov nesporne predstavuje taký dôležitý záujem štátnej služby, ktorý by bol ohrozený v prípade, ak by sťažovateľ nebol prepustený zo služobného pomeru príslušníka PZ.

22. K námietke sťažovateľa, že krajský súd vo veci konal a rozhodol bez nariadenia pojednávania, kasačný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ o vykonanie pojednávania v správnej žalobe nepožiadaval. Správne súdne konanie je vo všeobecnosti založené na princípoch verejnosti a ústnosti, ktoré sú signifikantne spojené s pojednávaním. Tomu zodpovedá povinnosť správneho súdu pojednávanie nariadiť, ak o to požiadajú aspoň jeden z účastníkov konania a to v zásade pri svojom prvom procesnom úkone [§ 107 ods. 1 písm. a), § 181 ods. 1 písm. g) SSP]. Pokiaľ však žiaden z účastníkov konania toto svoje procesné právo nevyužije, je výlučne na úvahe správneho súdu, či dôjde k záveru, že sú splnené podmienky pre nariadenie pojednávania podľa § 107 ods. 1 písm. b) až d) SSP. Konanie o správnej žalobe však má povahu prieskumného konania a správny súd v ňom nemá postavenie súdu skutkového. To znamená, že pre rozhodnutie správneho súdu je potreba nariadenia pojednávania skôr výnimkou. V každom prípade však platí, že účastník konania, ktorý bol pasívny a nenavrhol nariadenie pojednávania, nemôže byť na svojich procesných právach dotknutý tým, ak správny súd rozhodol bez pojednávania a teda nezistil potrebu jeho nariadenia v zmysle § 107 ods. 1 písm. d) SSP. Námietka sťažovateľa, že by mal byť nenariadením pojednávania zo strany krajského súdu dotknutý na svojich procesných právach v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, preto vôbec neobstojí.

23. Záverom možno dodať, že sťažovateľ síce svoje sťažnostné body uviedol na 10 stranách a v 48 odsekoch, avšak tieto sa na viacerých miestach opakovali, resp. mali konštatčný charakter. Po ich preskúmaní došiel kasačný súd na základe vyššie uvedeného k záveru, že dané sťažnostné body sú nedôvodné a na ich podklade nedošlo k naplneniu uplatnených dôvodov kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. f) a g) SSP. Zo strany kasačného súdu nebolo teda zistené, že by krajský súd v konaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, resp. rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Kasačný súd tiež nezistil, že by nad rámec uplatnených sťažnostných bodov v zmysle § 453 ods. 2 SSP bolo v danej veci na mieste aplikovanie skutočností vyplývajúcich z § 195 písm. a) až e) SSP.

24. Z uvedených dôvodov preto kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 461 SSP <aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523461'&ucin-k-dni='30.12.9999'> ako nedôvodnú zamietol.

25. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP a contrario, žalobca - sťažovateľ v kasačnom konaní nemal úspech, preto mu právo na náhradu trov kasačného konania nevzniklo. Kasačný súd zároveň nezistil splnenie zákonných podmienok pre postup súdu pri náhrade trov kasačného konania podľa § 168 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP.

26. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 prvá veta SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.